

Mokoīguea Corinto pygua kuery pe Paulo ombopara va'ekue

Mokoīguea Corinto pygua kuery pe Paulo ombopara va'ekue

Kova'e kuaxia ma Corinto tetā pygua kuery pe apóstolo Paulo ombopara hexe opu'ã rei va'e ikuia omombe'ua rã oendu vy. Ha'e va'e kuery ma ojeupe "Apóstolo" he'i teĩ ha'eve'ŷa rami nhombo'e, apóstolo Paulo re ijayvu rei, ha'e opa marã rei ikuai aguã rami ojapo guive. Ha'e nunga apóstolo Paulo oendu vy gueko omombe'u porâve ha'e kuery oikuua porãmba aguã rami. "Mba'eta ore ma Nhanderuete ayvu romombe'ua rupi ndorojokorei. Ha'e rami 'rãgue py Cristo re vy Nhanderuete guigua anhetãa rupi oreayvu roikovy, Nhanderuete renonde rupi ae" (2.17). Amongue henda py Paulo ndovy'ai vy ijayvu poyi ha'e kuery pe.

Paulo gueko re ijayvu vy ima'endu'a haxy va'e oendu oikovy va'e re. "Ha'e nunga rupi mboapykue Senhor pe ajerure xegui oipe'a aguã re. Ha'e rami teĩ ha'e aipoe'i xevy: 'Xee romboaxy aha'eve ma ndevy, mba'eta ikangy va'e re xepo'akaa ojekuaa porâve 'rã', he'i va'ekue. Ha'e nunga rupi avy'a reve 'rã xeayvu xekangya re, xere Cristo po'akaa oĩ aguã", he'i (12.8-9). Ha'e nunga ma ha'e nhande kuery pavẽ pe.

Opaa py Paulo ijayvu ha'e kuery mba'emo ome'ẽ aguã Jerusalém tetā py Jesus remimbo'e kuery ikuai va'e pe, karuai oiko va'e gui ojexavai okuapy rã.

Oxarura reve ijayvu vy omboypyague

1 ¹Xee Paulo ma Cristo Jesus pegua apóstolo-rã Nhanderuete oipotaa rami xemoī va'ekue. Irmão Timóteo reve roxarura Nhanderuete pegua igreja kuery Corinto py pendekuai va'e pe, ha'e iky'a e'ŷ va'e kuery Acaia yvy re pendekuai va'e ha'e javi pe guive.

²Tove peẽ kuery tapendu penemboaxy aha'e mby'a porã Nhanderuete ha'e Senhor Jesus Cristo guigua.

Nhanderuete ombopy'a guaxua re Paulo oguerovy'aague

³Ta'ima'endu'a porãa Nhanderuete nhande-Senhor Jesus Cristo Ru va'e re. Mba'eta Nhanderu ma nhanemboaxy ha'e opa mba'e py nhanembopy'a guaxu va'e.

⁴Ha'e rami vy ore voi opa mba'e py rojexavai rã orembopy'a guaxu 'rã, ore ju rombopy'a guaxu aguã opa mba'e gui ojexavai va'e, Nhanderuete orembopy'a guaxua py ae.

⁵Mba'eta Cristo káuxa opa mba'e py rojexavaia rami avi Cristo orembopy'a guaxua voi roendu avi opa mba'e py.

⁶Ha'e nunga rupi rojexavaia oiko va'e ma peẽ kuery pendepy'a guaxu ha'e peo jepe aguã oiko. Orembopy'a guaxua voi pendepy'a guaxu aguã oĩ, mba'eta peẽ voi pendekuerai e'ý re peropo'aka pekuapy ore roiko axya ramigua.

⁷Peẽ kuery re rojerovia, mba'eta roikuua ore rami pendekuai axya rami orereve avi 'rã penembopy'a guaxua.

⁸Mba'eta irmão kuery, aipota peikuua Ásia yvy re roiko jave rojexavaiague. Mba'eta ha'e nunga ndorogueropo'aka kuaavei peve ipoyi ramo noroexa'avei ma va'ekue roikove aguã re.^a

⁹Ha'e rami vy orepy'a re romano taa roendu karamboae orejee ae rojerovia e'ý aguã, ha'e rã Nhanderuete omano va'ekue omboete jevy va'e re anho.

¹⁰Mba'eta ha'e ae orereraa jepe karamboae ha'e rami ete romano aguã va'ekue gui. Hexe vy roarõ orereraa jepe riaeve aguã,

¹¹peẽ kuery voi orepytyvõ ramo pejerurea py. Ha'e rami rã heta 'rã Nhanderuete oguerovy'a orere, heta ojerurea rupi orereraa jepe rire.

Paulo anhetéa rupi oikoa re ijayvuague

¹²Mba'eta pova'e nunga re ae roguerovy'a: Peteïve henda py orepy'a ky'aa noroendui, mba'eta Nhanderuete guigua iky'a e'ýa ha'e anhetéa rupi orekuai kova'e yvy re, peẽ kuerya py guive. Avakue 'arandua rupi e'ý roiko, ha'e rã Nhanderuete oremboaxy rupi.

¹³Mba'eta pendevy romboparaague re ma peroayvu vy pendu kuaa va'erã anho oĩ. Ha'e ajerovia pendu kuaa porãmba aguã,

¹⁴amongue henda py orepy'a re oĩ va'e peikuua maa rami, nhande-Senhor Jesus oua ára py peẽ kuery orererovy'a aguã, ore roguerovy'aa rami avi.

Paulo mba'e re pa Corinto py ndooi teria omombe'u porãveague

¹⁵Ha'e rami peẽ kuery orekuua aguã re ajerovia vy anhembopy'a teĩ peẽ kuerya py ranhe avaẽ vy jajoexa aguã, peteïgue ju pejopy aguã penemoingo porãarã,

a 1.8 Atos 19.23-40

16 ha'e gui peẽ kuery xepytyvõ ramo aave aguã Macedônia yvy katy, ha'e Macedônia gui ajevy vy peẽ kuerya py ju avaẽ aguã, Judéia yvy katy ju aa rã xepytyvõ aguã.

17 Ha'e rami aguã re xeayvu vy nda'u rombotavypa reia rupi ri aiko raka'e? To'o revegua rami ri ty'y xeayvu? Xee teve "Ha'eve" ha'e vyve "Nda'evei" ha'e avi va'e?

18 Ha'e rami 'rãgue py Nhanderuete ojeroviapy oikoa rami avi ore voi peẽ kuery pe "Ha'eve" ha'e "Nda'evei" ndoro'ei va'e,

19 Nhanderuete Ra'y Cristo Jesus peẽ kuery mbyte rupi ore kuery — xee, Silvano ha'e Timóteo — romombe'u va'ekue rami avi, mba'eta Jesus ma "Ha'eve" ha'e "Nda'evei" he'i avi va'e'ý. Hexe ma ha'eve va'e anho oĩ.

20 Mba'eta Cristo re vy Nhanderuete ijayvuague ojeupity aguã ha'eve va'e meme. Ha'e rami ae hexe vy Nhanderuete nhamboete vy "Amém" ja'e avi 'rã.

21 Mba'eta Nhanderuete ae peẽ kuery reve nhanemoi atã Cristo re, ha'e ojeupe guarã nhanemoi.

22 Nhandere ha'e nunga kuaa ukaarã omoi vy Onhe'ë ae omoi nhanekuraxõ re.

23 Ha'e gui xerekove rupi ae aipoa'e, Nhanderuete voi oikuua xeayvu anhetãa: Peẽ kuery romomboriau e'ý aguã rima ndajuvei teri apy Corinto py.

24 "Pejeroviaa re orepo'aka va'e" nda'ei. Ha'e rami avi peẽ kuery pevy'ave aguã re ronhea'ã. Mba'eta pejeroviaa rupi ae 'rã penembaraeteve.

2 ¹Ha'e rami vy xejeupe ae xeayvu karamboae peẽ kuery romomboriaua rupi aju ve'ý aguã re.

2 Mba'eta xee romomboriau va'e rire mava'e 'rãgue tu oiko xembovy'a ju aguã, peẽ romomboriau va'ekue e'ý vy?

3 Ha'e nunga rupi ae ambopara va'ekue, peẽ kuerya py avaẽ vy peẽ xembovy'aarã pendekuai va'e re xeporiau e'ý aguã. Mba'eta peẽ kuery ha'e javi re ajerovia mba'emo xembovy'a va'e peẽ voi penembovy'a avi aguã.

4 Mba'eta xepy'a py aiko axya ha'e ajexavaia aendu reve ae ambopara va'ekue pãvy, xerexay ete reve guive. Pendeporiau rei aguã e'ý guive ambopara, ha'e rã roayvu etea peikuaa aguã.

Ojejavy va'ekue ojeko rerova rã igreja kuery omovaẽ ju aguã re ijayvua

5 Ha'e gui penembyte py nhomomboriaua oiko va'ekue ma xee anho e'ý xemomboriau, peẽ kuery ha'e javi penemomboriau amongue henda py. Ha'e rami xeayvu ajou vai etea rupi e'ý.^b

^b **2.5** Ha'e kuery va'e regua otekoavy va'ekue re ijayvu, xapy'a rei itavy rei va'e 1 Coríntios 5 py omombe'u va'ekue re. Apy ma Paulo ijayvu operdoa ju aguã re (Lucas 17.3,4; Gálatas 6.1,2).

6 Ha'eve ma aŷ peẽ kuery regua hetave va'e pembopagaague.
 7 Ha'e gui aŷ ma ha'eve peperdoa ha'e pembopy'a guaxu ju aguã,
 mboriau gui okanhý ete e'ŷ aguã.
 8 Ha'e rami vy pêvy ajerure ixupe pexa uka ju aguã peayvua.
 9 Ha'e nunga rupi ae ambopara va'ekue pêvy, peẽ kuery anhetê opa
 mba'e py pa xenhe'ẽ rendu va'ea aexaxe vy.
 10 Mba'eta mba'emokue re pejoperdoa ri ramo xee voi aperdoa. Anhetê
 peẽ kuery re ama'ẽ vy aperdoa ae ma Cristo renonde,
 11 nhandere Satanás ipo'aka e'ŷ aguã, mba'eta jaikuaa porã ae
 nhanembotavyxea.

Tito ndojoui vy Paulo ndovy'aia re ijayvuague

12 Ha'e gui Trôade tetã py Cristo regua ayvu porã amombe'u aguã
 avaẽ jave py peteĩ okẽ ojepe'a xevy Senhor pe amba'eapo aguã.
 13 Ha'e rami teĩ xe-irmão Tito ndajoui vy xepy'a py ma avy'aa
 naendui. Ha'e nunga rupi ha'e kuerya gui ajepé'a vy Macedônia katy
 ju aa.

Apóstolo kuery ombo'eapoa rupi Cristo po'akaa ojekuaa 'rãa re ijayvua

14 Ha'e rami avi arov'y'a Nhanderuete, mba'eta Cristo re vy opo'akaa
 rupi riae orereraa, ha'e ore kuery orekuia re opa rupi oikuua uka
 Cristo regua heakuã porã va'e ramigua.
 15 Mba'eta ore kuery ma Cristo guigua heakuã va'e rami orekuai
 Nhanderuete pegua, oo jepe va'e ha'e okanhý va'e kuerya rupi.
 16 Okanhý oje'oivy va'e pe ma manoa reakuã rami orekuai, mba'eta
 ha'e kuery oikuua omano aguã regua romombe'ua. Ha'e rã oo jepe
 va'e kuery pe ma tekove reakuã rami orekuai, mba'eta oikuua tekove
 regua romombe'ua. Ha'e ramo mava'e tu ha'eve 'rã ha'e rami aguã?
 17 Mba'eta ore ma Nhanderuete ayvu romombe'ua rupi ndorojokorei,
 amboae kuery rami e'ŷ. Ha'e rami 'rãgue py Cristo re vy Nhanderuete
 guigua anhetãa rupi oreayvu roikovy, Nhanderuete renonde rupi ae.

Guexeve guarã ojapo pyau pyre inhymague gui iporãvea re ijayvua

3 ¹ Po rami vy ri nda'u oreayvu rojejou porã uka reivea rupi?
 Amboae kuery rami avi ore voi ri ty'y roipota kuaxia
 oremombe'uarã pendevy pe rogueraa aguã, ha'e'ŷ vy pende guigua
 kuaxia romba'eapoa kuaa ukaarã amboae rupi rogueraa aguã?
² Any, mba'eta kuaxia para rami oremombe'uarã ma peẽ kuery ae
 pendekuai. Ha'e nunga ma orepy'a re ipara oiny ramo ogueroayvu
 pavẽ, oikuaapa 'rã.
³ Mba'eta peẽ ae pexa uka Cristo guigua kuaxia para pendekuia, ore
 kuery romba'eapoa kuaa ukaarã. Ha'e rami avi tinta py e'ŷ ipara, ha'e

rā Nhanderuete oikove va'e Nhe'ē py. Itape re'ŷ guive ipara, avakue ro'o re, orekuraxō re ae.^c

⁴Cristo re vy ha'e rami ae rojerovia Nhanderuete re.

⁵Orejegui ae e'ŷ guive mba'emo rojapo kuaa, oregui e'ŷ mba'emo oiko. Mba'eta rojapo kuaa aguā ma Nhanderuete gui ae ou.

⁶Ha'e ae oremo'arandu guexeve guarā ipyau va'e ojapo va'ekue roikuua uka aguā. Ha'e va'e ma ipara regua e'ŷ, ha'e rā Nhe'ē guigua. Mba'eta ipara regua nhandejuka 'rā. Ha'e rā Nhe'ē ma nhanemoingove 'rā.

⁷Ipara nhandejukaaraā ma itape re omboparaa vy omoexakā reve oejaa raka'e. Ha'e nunga gui Moisés rova hexakā raxy ramo hova katy Israel kuery nomāe kuaai raka'e, ogue ovy tei.

⁸Ha'e va'ekue gui nda'u Nhe'ē guigua naexakā ratāive 'rā?

⁹Mba'eta nhanembopagaarā omoexakā reve oejaa rire tekó porā me'ēa katuve ma hexakā ratāve 'rā.

¹⁰Ha'e nunga rupi aŷ hexakā ratāve va'e ou ma rire ymagua omoexakā mbyre rexakāa ndojekuaavei ma.

¹¹Mba'eta ogue ovy va'e omoexakā reve oeja pyre gui ogue va'erā e'ŷ katuve ma hexakā ratāve.

“Senhor Nhe'ē oĩa py jaiko porā 'rā”, he'ia

¹²Ha'e nunga roarō roikovy vy orepy'a guaxua rupi ete oreayvu.

¹³Ore ma Moisés ngova omo'āague rami e'ŷ orekuai. Mba'eta ha'e va'e ma ngova omo'ā raka'e Israel kuery oexa e'ŷ aguā ogue ovy va'e opa rā.^d

¹⁴Ha'e rami teī ha'e kuery 'arandua omoptūmbaa. Mba'eta aŷ peve yma guare guexeve guarā ojapo pyre ogueroayvu rā hova mo'āa oime teri. Imo'āa ma ndoipe'aai teri, mba'eta Cristo re vy mae ma oipe'aa 'rā.

¹⁵Aŷ peve Moisés ombopara va'ekue ogueroayvu rā imo'āa oime teri ha'e kuery py'a re.^e

¹⁶Ha'e rā amongue Senhor pe ojeko me'ē ramo oipe'aa 'rā imo'āa.

¹⁷Ha'e gui “Senhor” he'ia ma Nhe'ē, ha'e mamo rā Senhor Nhe'ē oĩa py jaiko porā 'rā opa mba'e gui.

¹⁸Mba'eta nhande kuery ha'e javive nhanderova mo'āa oipe'aa rire Senhor rexakā re nhama'ē porā jaikovy epéko re rami. Ha'e ramo nhanembopyau 'rā nhanerexakāve javy aguā rami, Senhor rami ete nhandekuai aguā. Ha'e rami aguā ma Senhor, Nhe'ē gui ae ou.

^c 3,3,6,7 “Itape re ipara va'e” he'ia ma lei Moisés ombopara va'ekue re ijayvu vy, teko yma guare kuaa ukaarā.

^d 3.13 Êxodo 34.33,35 ^e 3.15 Romanos 11.7-10

Paulo ojapo 'rā va'ekue ojapo porā re ijayvuague

- 4** ¹Ha'e nunga rupi Nhanderuete oremboaxy vy ha'e ramigua orerembiaporā ome'ē rire norekangyi,
²neī nhemi rupi ndorekuai mba'emo nharoxī va'erāa rupi.
 Ronhombotavya rupi e'ŷ orekuai, neī Nhanderuete ayvu ramigua rive noromombe'ui. Ha'e rami 'rāgue py Nhanderuete renonde orekuai anhetē va'e roikuua ucaa rupi, ha'evea rami orekuua oikuaa pavē aguā.
³Ha'e gui xapy'a rei ayvu porā romombe'u va'e ndojekuaai teri vy ma okanhy aguā rami ikuai va'e pe anho ndoikuaa ukaai.
⁴Mba'eta ha'e kuery ndojeroviai ramo kova'e yvy regua ruete omopytūmba hi'arandua, ha'e kuery pe Cristo rexakāa regua ayvu porā ojekuaa e'ŷ aguā. Ha'e va'e ma Nhanderuete rami ete heko va'e.
⁵Mba'eta ore ma ore ae e'ŷ rojekuaa uka, ha'e rā Cristo Jesus Senhor oikoa. Ha'e rā ore ma Jesus re vy peē kuery rembiguai rami roiko.
⁶Mba'eta Nhanderuete "Pytūa gui taexakā hendy va'e", he'i va'ekue ae oremoexakā avi orepy'a rupi, Cristo rova re hexakā ojekuaa va'e roexa uka aguā.^f

Nhanderuete gui imbaraetea re Paulo ijayvuague

- ⁷Ha'e nunga ma iporā ete va'eri hyru yapo gui ojapo pyre ramigua py rive roguereko, pavē oikuaa aguā ip'oaka etea Nhanderuete gui ae oua, oregui e'ŷ.^g
⁸Mba'eta ore ma opa mba'e py oremoingo axya teī ndorejokoa etei. Ndoroikuuaai rei teī ndorekuerai.
⁹Orere opu'āa rei teī oeja pyre'ŷ orekuai. Orenupāa teī noremombai.
¹⁰Orerete re Cristo ojukaa ague ramigua roendu riae, orerete re hekove voi ojekuaa avi aguā.
¹¹Mba'eta Jesus káuxa nhande jaikove va'e jajejuka uka riae, Jesus rekove ojekuaa avi aguā nhanderete imarā va'e re.
¹²Ha'e rami vy orere oĩ orejukaa aguā, peē kuery re ma tekove oĩ aguā.
¹³Ha'e rami teī rojeroviaa oĩ avi, ipara oĩa rami: "Xee arovia, ha'e rami vy xeayvu."^h Ore voi roguerovia vy oreayvu,
¹⁴mba'eta roikuuaa Senhor Jesus mboete jevyare ma Jesus re vy ore voi oreomboete ju avi 'rā, ha'e peē kuery reve nhandererupa 'rā guive.
¹⁵Mba'eta orere oiko va'e ha'e javi ma peē kuery penemoingo porāarā oiko. Ha'e rami vy Nhanderuete penemboaxyta heta-etave oikuaa vy oguerovy'a ha'e omboete 'rā okuapy.

Mba'erā pa jaiko axya re ijayvua

- ¹⁶Ha'e nunga rupi nanhandekuerai 'rā. Ha'e rami 'rāgue py nhanderete ivaipave ovy teī nhandepy'a rupi nhanembopyaua 'rā ko'ẽ nhavō.

17Mba'eta xapy'a'i jajexavaia ipoyi e'ŷ va'e ojapo 'rā mba'emo porā opa e'ŷ va'e, opa mba'e gui ovareve va'e jajopy aguã rami.ⁱ

18Ha'e nunga rupi mba'emo jaexa va'e re'ŷ jaikuua pota, ha'e rā mba'emo jaexa e'ŷ va'e re. Mba'eta jaexa va'e ma opa 'rā, ha'e rā jaexa e'ŷ va'e ma opa va'erā e'ŷ.

Nhanderete jaeja vy Senhor oĩa py jaiko 'rāa re ijayvua

5 ¹Mba'eta jaikuua nhandero yvy regua ivaipa ramo yva re jajopy 'rā nhanderorā Nhanderuete guigua, avakue opo py ojapo va'ekue e'ŷ, opa va'erā e'ŷ.^j

2 Ha'e gui kova'e oo py nhaĩ teria ja nhanepoaẽ jaikovy, nhanderorā yva regua nharō vy ha'e va'e py ju nhaĩ aguã.

3 Mba'eta ha'e va'e py ma nhaĩ vy hete e'ŷ va'e rami ve'ŷ 'rā jaiko.

4 Mba'eta anhetē kova'e oo py nhaĩ teri vy nhanepoaẽ jaikovy jajexavai vy. Ha'e rami avi hete e'ŷ va'e ndajaikoxei guive, ha'e rā hete pyau va'e, imarā va'e 'rāgue py tekove jareko vy.

5 Ha'e rami aguã rami Nhanderuete ae nhanemoingo, ha'e nhandevy Onhe'ẽ guive ome'ẽ ikuaa ukaař.

6 Ha'e nunga rupi nhandepy'a guaxu riae. Nhanderete re jaikoa ja jaikuua Senhor oĩa py ndajaikoi teria,

7mba'eta jajeroviaa re jaiko, mba'emo jaexa va'e re'ŷ.

8 Ha'e gui nhandepy'a guaxu vy nhanderete jaejaxe, Senhor oĩa py ju jaiko aguã.

9 Ha'e nunga rupi Senhor oĩa py, e'ŷ vy apy jaiko teĩ nhanhea'ā jaikovy nhambovy'a aguã.

10Mba'eta Cristo oikuua potaaty renonde jajexa uka pavẽ 'rā, peteĩ-teĩ jajopy aguã nhanderete re teri jaikoa ja ha'evea rami, e'ŷ vy ha'eve'ŷa rami jaikoague rekovia.

Gueko re apóstolo Paulo ijayvuague

11 Senhor renonde rojererokyjea ore roendu vy amboae kuery pe voi oreayvu ojeko rerova aguã. Nhanderuete orekuua porā, ha'e ajerovia peẽ voi pene'arandua py orekuua porā avi aguã.

12 Ha'e rami peteigue ju oreayvua rojejou porā ukaa rupi e'ŷ. Ha'e rami 'rāgue py pendevy roikuua uka orekuua, amongue orere ijayvu rā peẽ kuery orejou porāa rupi pembovai aguã. Ha'e kuery ma oexa va'e rive oguerovy'ave, opy'a re oĩ va'e'ŷ.

13 Ha'e rami na'inhakā porāvei va'e rami oreayvua ma Nhanderuete peguarā anho. Ha'e rā 'arandua rupi oreayvua ma pendevy guarā.

j 5.1 "Nhandro yvy regua" he'ia ma nhanderete re ijayvu vy (4.16; 2 Pedro 1.13,14).

i 4.17 Romanos 8.18-25; 1 Pedro 1.3-5

¹⁴ Mba'eta Cristo orerayvu rire ixupe anho roiko. Mba'eta pavē re peteī omano rire jaikuua ha'e javive omanoague.

¹⁵ Anhetē ete Cristo omano raka'e pavē re, jaikove va'e nhandejeupe ae jaiko ve'ŷ aguā, ha'e rā nhandere omano ha'e onhemboete ju valékue pe anho.

¹⁶ Ha'e ramo aŷ gui ma ndajaikuua potavei avave rei ngo'o re oikoa re. Yma rupi Cristo ngo'o re oikoa re jaikuua pota va'ekue ri aŷ ma ha'ekue rami ve'ŷ ma jaikuua.

¹⁷ Mba'eta Cristo re ikuai va'e ma hemimoingo pyau ma. Heko ymague oaxapa ma, ipyau va'e ju oĩ.^k

Nhanderuete reve peteī rami ju nhandekuai aguā re ijayvua

¹⁸ Ma'ẽ, ha'e nunga ha'e javi Nhanderuete guigua meme. Mba'eta Cristo re vy ngupive nhanemoingo peteī rami, ha'e nhanemoī guive hexeve peteī rami ju nhandekuai aguā regua mombe'uarā,

¹⁹ po rami: Cristo re vy Nhanderuete ma ko yvy regua kuery reko vaiague re oikuua pota 'rāgue py ojapo raka'e hexeve peteī rami ikuai aguā. Ha'e nhandevy omombe'u uka guive hexeve peteī rami nhandekuai aguā regua ayvu.

²⁰ Ha'e rā ore kuery ma Cristo rery rupi oreayvu va'e, ore oreayvua rupi Nhanderuete voi ijayvu avi. Ha'e rami vy Cristo rery rupi rojerure: Nhanderuete reve peteī rami penhemoingo uka.^l

²¹ Mba'eta Cristo ojejavy e'ŷ va'eri nhandere vy hexe omoīa raka'e jajejavya, hexe vy nhandere Nhanderuete omoī aguā ojeguigua teko porā.

6 ¹ Ha'e rami rire ore hexeve romba'epo va'e ma peē kuery pe oreayvu avi Nhanderuete penemboaxya pejopy rive'ŷ aguā re.

² (Mba'eta aipoe'i: "Ha'evea ára aendu pendeayvua, ha'e rami vy rogueraa jepe aguā ára roepy", he'i va'ekue.^m Ma'ẽ, aŷ ma ha'evea ára, aŷ ae peo jepe aguā ára.)

³ Ore ma mba'eve py rojoitya rupi e'ŷ orekuai, romba'epoa ndojou vaiai aguā.

Paulo onhemoingo axy ukaa re ijayvuague

⁴ Ha'e rami 'rāgue py opa mba'e py roexa uka Nhanderuete rembiguai roikoa: orekuerai e'ŷa py, orekuai axya py, rojexavaia py, rojererekoxa ukaa py,

⁵ ronhenupā ukaa py, nhuā py roña py, orere opu'āmbaa reia py, romba'epoa py, roke e'ŷa py, rokaru e'ŷ re roikoa py,

⁶ orerekoxa ky'a e'ŷa py, mba'emo roikuua-a py, orevai rive-rive'ŷa py, ha'eve vai'i orekuuaia py, Nhe'ẽ Ky'a E'ŷ po'akaa py, oreporayvu merami rive e'ŷa py,

k 5.17 Romanos 6.4-6; Efésios 4.22-24; Colossenses 3.9,10

l 5.20 Romanos 5.1,10; Colossenses 1.19,20 **m** 6.2 Isaías 49.8

7 anhetē ete rupi oreayvua py, Nhanderuete po'akaa rupi orekuuaia py, orepo jovaive py heko porā va'e rembiporu roiporua py;
 8 orembotea rupi, hae oremboete e'ŷa rupi orererekoa rā; orere ijayvu rei, hae ijayvua porā rā; mba'eta nhombotavypa val'e rami orererekoa, anhetē val'e roiko tei;
 9 oexapy e'ŷ rami orererekoa, oexa riaepy roiko tei; omano ta val'e rami orekuua tei oikove val'e roiko; ombopagapy rami orererekoa tei ndorejukai;
 10 orepy'a vai val'eri rovy'a riae; oreporiaukue'i val'eri heta rojapo iporiau e'ŷ aguā rami; mba'eve ndoroguerekoi merami tei opa mba'e roguerekoi.

Paulo oayvua rami ha'e kuery voi oayvu aguā re ijayvuague

11 Peē Corinto pygua kuery pe ronhemombe'u porā, noronhomni orepy'a re oĩ val'e.

12 Peē kuery pe ore noronhemoakāte'ŷi, peē kuery ae rima penhemoakāte'ŷ orevy.

13 Ore rami avi ke pendekuai. (Xera'y kuery pe rami xeayvu pendevy.)

Peē voi ke pendep'y'a peipe'a avi orevy.

Ojerovia e'ŷ val'e kuery ikuiaia rami nhandekuai e'ŷ aguā re ijayvua

14 Canga py pei eme amboae kuery ojerovia e'ŷ val'e reve. Mba'eta mba'exa tu heko porā val'e nhomoirū ta heko vai val'e reve? Mba'exa tu hendy val'e nhomoirū ta pytū reve?

15 Mba'exa tu Cristo oguereko ta Poromboeko vaia reve? Mba'e tu ojerovia val'e oguereko ta ojerovia e'ŷ val'e reve?ⁿ

16 Mba'e rā tu Nhanderuete pegua templo oguereko mba'emo ra'angaa reve? Mba'eta nhande ae Nhanderuete oikove val'e pegua templo jaiko, aipoe'iague rami: "Aī rā, aiko rā ha'e kuery mbyte. Aiko rā ha'e kuery Ruete, ha'e rā ha'e kuery ma xevygua rā ikuai."

17 "Ha'e nunga rupi pejep'e ha'e kuery mbyte gui, penhemoirūve eme", he'i Senhor. "Pepokove eme iky'a val'e re. Ha'e ramo xee romovaē rā,
 18 aiko rā Penderu, ha'e rā peē ma xera'y ha'e xerajy kuery rā pendekuai", he'i Senhor Ipo'akapa val'e.^p

7 ¹Ha'e nunga rupi xerembiayvu kuery, ha'e rami nhandereroayvu porā rire jajeky'a lo ukapa rā nhanomboeko ky'aarā, nhandro'o ha'e nhanenhe'e mongy'aarā val'ekue ha'e javi gui. Iky'a e'ŷ ete val'e nhandekuai, Nhanderuete renonde jajererokyjea rupi.

Corinto pygua kuery oayvua rupi Paulo ijayvuague

2 Oremovaē ke penekuraxō py. Avave rei ndoroguerekoi ha'eve e'ŷa rami, noronhomboeko vai ha'e ndorojokorei guive.

n 6.15 1 Coríntios 10.20-22; 15.33; Tiago 4.4,5

o 6.16 Levítico 26.11-12; Ezequiel 37.27; Jeremias 32.38

p 6.17-18 Ezequiel 20.41; Isaías 52.11; 2 Samuel 7.14

³Ha'e rami avi rojou vaia rupi e'ŷ xeayvu, mba'eta aipoa'e ae ma peē kuery orekuraxō re roguerekao, joupive nhamano e'ŷ vy jaikove aguā.

⁴Opa mba'e py anhemombe'u porā pêvy, opa mba'e py roguerovy'a guive. Ha'e nunga rupi aendu xepy'a guaxuvea ha'e avy'a etea, opa mba'e py rojexavai teī.

Tito ovaēague re ijayvuague

⁵Mba'eta Macedônia yvy re rovaē vy peteīve henda py noroendui karamboae mby'a porā. Ha'e rami 'rāgue py opa mba'e py rojexavai. Amboae kuery opu'ã okuapy orere, ha'e orepy'a py roendu rokyjea.

⁶Ha'e rami teī Tito ovaē ramo Nhanderuete ikuerai va'e mbopy'a guaxua va'e vy orembopy'a guaxu ju.

⁷Ha'e va'e ovaē ramo anho e'ŷ, peē kuery pembopy'a guaxuague omombe'u rā roendu vy voi orepy'a guaxu. Mba'eta orevy pe omombe'u peē kuery xerexaxe, penhemboaxyha'e xenhe'ẽ rendu pekuapya. Ha'e rami vy xembovy'ave.

⁸Mba'eta peē kuery pe kuaxia ambopara va'ekue pexa vy pendeporiau rei teī xee ma nda'evei nho ndaikoi, ymave nda'evei nho aiko va'ekue teī (mba'eta aikuua ha'e va'e kuaxia para xapy'a'i penemomboriaua).

⁹Ha'e gui aŷ ma avy'a ju, pendeporiaupa reiague re rive'ŷ, ha'e rā pejeko rerova aguā rami pendeporiauague re, mba'eta Nhanderuete gui ae pendu pendeporiaua, ha'e rā oregui ma peteīve henda py pendeporiau e'ŷ aguā.

¹⁰Mba'eta Nhanderuete gui ma nhandeporiau vy jajeko rerova 'rā jaa jepe aguā. Ha'e rami aguā gui ju avave rei ndojeko rerovavei 'rā. Ha'e rā yvy guigua mboriau reia ma nhamano aguā rami 'rā ojapo.

¹¹Mba'eta Nhanderuete guigua mboriau ma opa mba'e py penemoingo porā: penhemboeko porā uka, teko vai pejou vai ete, pejererokyje, xerexaxe ete ju, xenhe'ẽ rendu, ha'e penhombopagaxe guive. Opa mba'e py pexa uka pejeavya rupi ve'ŷ pendekuaia ha'e nungakue py.

¹²Ha'e nunga rupi pêvy ambopara va'ekue teī otekoavy va'ekue re vy e'ŷ ambopara, neī omomboriau va'ekue re vy e'ŷ guive, ha'e rā Nhanderuete renonde peē kuery pexa uka ju aguā orenhe'ẽ rendua.

¹³Ha'e nunga rupi ae roendu ju karamboae orepy'a guaxua. Ha'e orepy'a guaxua gui rovy'ave ete, mba'eta roendu avi Tito pembopy'a porā ramo ov'y'aa.

¹⁴Mba'eta ixupe xeayvu va'ekue peē kuery roguerovy'aa rami, ha'e gui nda'evei nho ndaikoi. Mba'eta opa mba'e py pendereve oreayvua anhetē memea rami avi Tito oendua py roguerovy'aague voi anhetē ojeupitypa.

¹⁵Tito voi penderayvua oenduve mba'eta penhe'ẽ renduague ha'e javi re ima'endu'a vy, ha'e gui pejeavyu ha'e peryryipa reve pemovaēague re guive.

¹⁶Xee avy'a mba'eta opa mba'e py peē kuery re ajeroviaa ojeupitypa.

**Judéia py iporiaukue'i ikuai va'e pe Macedônia py
igreja ikuai va'e peráta ome'ëague re ijayvuague**

8 ¹Ha'e rami avi irmão kuery, peẽ kuery pe romombe'u va'ekue
Macedônia yvy re igreja kuery ikuai va'e Nhanderuete omboaxy vy
marã rami pa omoingoague,

²mba'eta ha'e kuery ma opa marã omoingo axya teĩ oexa uka tema ov'y'a
etea, mba'eta iporiaupa va'eri heta ojou irmão kuery pe ome'ë va'erã.^q

³Mba'eta xee aipoa'e: Ha'e kuery oexa uka mba'emo oguereko va'ekue
áryve ome'ëexea.

⁴Ha'e rami vy orevy pe ju ojerure jepi iky'a e'ŷ va'e kuery oipytyvõ aguã
re, amboae kuery rami avi.

⁵Ha'e gui ore roexa'äague rami anho e'ŷ ikuai, mba'eta Senhor pe ranhe
ojeko me'ë okuapy, ha'e rire Nhanderuete oipotaa rami orevy pe ju ikuai.

⁶Ha'e nunga rupi ae Tito pe rojerure penepytyvõ aguã peráta peme'ë 'rã
va'ekue pemono'õmba aguã, ha'e rami aguã omboypy rire.

⁷Ha'e nunga rupi pejapopa ke, opa mba'e py pendekuai porã etea pexa
ukaa rami avi: pejeroviaa py, ayvu py, mba'emo peikuua-a py, opa mba'e
py penekyre'ŷa py, ha'e roayvua py guive.

⁸Pêvy ajapo uka nhea'aa rupi e'ŷ guive xeayvu. Ha'e rami avi amboae
kuery nhopytyvõx ea pêvy amombe'u vy aexaxe anhetê pa peẽ kuery voi
pendoporayvua.

⁹Mba'eta peikuua ma Senhor Jesus Cristo nhanemboaxy, mba'eta iporiau
e'ŷ va'eri penderayvu vy iporiau va'e ojeapo raka'e, iporiau va'e oiko ramo
peẽ kuery iporiau e'ŷ va'e peiko aguã.

¹⁰Amombe'u porãve ta aikuua va'e: Peẽ kuery ma ma'etŷa oaxa va'e py
peẽ ranhe pemboypy va'ekue mba'emo pemono'õ aguã, mba'eta peẽ ranhe
pendepy'a re ha'e rami aguã pemoï va'ekue. Ha'e rami vy po rami 'rã
ha'eve:

¹¹Aŷ pejapopa ke pemboypy va'ekue. Peme'ëxea peikuua ukaague rami
pemono'õmba ke peme'ë va'erã, pejoua'i rami.

¹²Mba'eta nhame'ëxea oĩ ramo jajoua rami nhame'ë rã ojou porã pavẽ 'rã,
ruxã'i anho jajou vy nanhame'ëive tei.

¹³Mba'eta "Amboae kuery nome'ëive, ha'e rã peẽ peme'ëve aguã" nda'ei.
Ha'e rami 'rãgue py aipota joo rami meme perekoi mba'emo.

¹⁴Ha'e rami vy perekopa va'e gui pemboja'o ramo ha'e kuery pe ndoatavei
'rã, araka'eve rã ha'e kuery ju oguerekopa va'e gui omboja'o rã pendevy pe
ju ndoatavei aguã. Ha'e rami vy joo rami meme 'rã perekoi,

¹⁵ipara oĩa rami: "Omono'õ reta va'ekue pe naembyreli. Ha'e rã mbovy'i
omono'õ va'ekue pe ma ndoatai."^r

q 8.2 Atos 11.27-30; Romanos 15.25-27; 1 Coríntios 16.1-4 r 8.15 Êxodo 16.18

Tito pe ojapo uka pyau jevyague re ijayvua

¹⁶Ha'e gui arovy'a Nhanderuete mba'eta Tito py'a re omoī xee rami penepytyvōxeia.

¹⁷Ha'e ramo ojapyxaka karamboae rojerurea re. Ha'e rami vy ikyre'ŷve ete vy ha'e ae penepytyvōxeia rupi oguata peē kuerya katy.

¹⁸Hupive romondouka avi irmão mboae. Ha'e va'e ma ayvu porā omombe'ua rupi oiko va'e, opa rupi igreja kuery oikuua.

¹⁹Ha'e rami anho e'ŷ, igreja kuery oiporavo va'ekue oreirūrā, peráta mono'oa rupi orepytyvō aguā. Ha'e nunga rojapo Senhor omboetea aguā, ha'e ronhopytyvōxe etea roexa uka aguā.

²⁰Mba'eta ronhea'ã avave rei orere ijayvu rei e'ŷ aguā peráta ome'ëa reta pyre rogueraa rā.

²¹Mba'eta ronhea'ã ha'evea rami orekuai aguā Senhor renonde, ha'e avakue oexaa py guive.

²²Ha'e va'e irmão kuery reve romondouka avi nhande-irmão mboae. Ha'e va'e ma opa mba'e py nhopytyvōxeia roexa jepi va'e, mbovykue rei e'ŷ. Ha'e gui aŷ ma peē kuery re ojeroviaa rupi vy oexa ukave ju nhopytyvōvexea.

²³Ha'e gui xeirū Tito ma peē kuery rupi xepytyvō va'ety. Ha'e gui irmão kuery mboae ma igreja kuery remimondouka meme, ha'e Cristo mboetea guive.

²⁴Ha'e ramo igreja kuery pavē renonde peē voi ke pexa uka pendoporayvua, ha'e va'e avakue oendua py ore roguerovy'a rire.

Ha'e kuery ome'ëmba voi aguā re Paulo ijayvuague

9 ¹Ha'e gui iky'a e'ŷ va'e kuery pe mba'emo pemboja'o aguā re ambopara ve'ŷ teĩ ha'eve,

²mba'eta aikuua porā peipytyvōxeia. Ha'e nunga py roguerovy'a Macedônia pygua kuery ikuia rupi. Mba'eta ha'e kuery pe aipoa'e penderekro re: "Acaia pygua kuery ma ma'etŷa oaxa va'e guive mba'emo omboja'o aguā rami ikuai", ha'e va'ekue. Ha'e rami vy peē ranhe peme'ëxe rire heta ju ma ikuai ome'ëxe avi va'e.

³Ha'e rami avi pēa py ambou irmão kuery, peē kuery roguerovy'aa oaxa rive'ŷ aguā, ha'e rami 'rāgue py pemono'õmba aguā, xee aipoa'eague rami.

⁴Ha'e rami vy Macedônia pygua kuery xerupive ou va'e oexa e'ŷ aguā ndapejapo porāi ra'ea, roxîmba e'ŷ aguā. (Ha'e rami avi "Peē pexîmba 'rā" nda'ei,) mba'eta peē kuery re ajerovia ae ha'e nunga py.

⁵Ha'e rami avi ajou porā xegui irmão kuery ranhe peē kuerya py ambou aguā, oguerekó katu ma voi aguā mba'emo peme'ë aguā va'ekue. Ha'e rami vy pemono'õmba 'rā penhopytyvōxeia rupi ete, penerakâte'ŷ reia rupi e'ŷ.

Mba'emo moaïa ha'e imono'õa re ombojojaague

⁶Aipoa'e: Mbovy'i ri amongue omoaï rire mbovy'i avi 'rã omono'õ. Ha'e rã omoaï reta va'ekue ma omono'õ reta avi 'rã.

⁷Petei-tei tapeme'ẽ pendepy'a re pemoïague rami, penerakâte'ÿa rupi e'ÿ, neï ame'ẽ uka nhea'ã ramo e'ÿ guive, mba'eta Nhanderuete oayvu ov'y'a reve ome'ẽ va'e.

⁸Ha'e ramo Nhanderuete penemboaxy vy opa mba'e 'rã ojou uka pêvy. Ha'e rami vy opa mba'e pejou riae 'rã, opa mba'e py penhopytyvõ aguã, ⁹ipara oïa rami: "Mba'emo omboja'o vy iporiaukue'i pe ome'ẽ ramo heko porãa ojekuua riae 'rã", he'ague rami.^s

¹⁰Mba'eta Nhanderuete ae ome'ẽ mba'emo ra'yigue inhotÿarã pe, mbojape guive ome'ẽ ho'u va'erã pe. Ha'e pendevy pe voi ome'ẽ porãmba 'rã pemoaï va'erã, omboetave avi 'rã pendereko porãa.

¹¹Opa mba'e ome'ëmba 'rã pendevy, opa mba'e py joupe pemboja'o aguã. Ha'e gui ha'e joupe rogueraa ramo heta 'rã oguerovy'a Nhanderuete.

¹²Mba'eta ha'e rami penhopytyvõ ramo iky'a e'ÿ va'e kuery oguerekopa 'rã. Ha'e rami anho e'ÿ, heta oguerovy'a 'rã Nhanderuete guive.

¹³Mba'eta Nhanderuete omboete 'rã okuapy, peipytyvõa py Cristo regua ayvu porã peroviaa rupi penhe'ẽ rendua pexa uka ramo, mba'eta peme'ëxea py ha'e kuery pe pemboja'o, pavẽ rei pe guive.

¹⁴Ha'e ramo ha'e kuery ma pendererovy'aa rupi ojerure 'rã pendere, opa mba'e py Nhanderuete penemboaxy oikuua vy.

¹⁵Nhandevy Nhanderuete ome'ẽ opa mba'e gui iporâve va'e. Ha'e ramo jarovy'a.

Apóstolo po'akaa rupi Paulo ijayvuague

10 ¹Cristo ivai rei e'ÿ ha'e porayvu va'e rery rupi xee Paulo ae pêvy ajerure. Xee ma anhetẽ peẽ kuerya py aiko jave xe'yvy'i va'eri pendekuaia rupi e'ÿ aiko jave "Ijayvu ete va'e" 'ea xevy.

²Tá, xee ajerure pêvy peẽ kuerya py avaẽ ju jave ijayvu ete va'e rami e'ÿ xeapo aguã, mba'eta anhetẽ xeayvu ete 'rã amongue to'o re roikoa rami ijayvu va'e ikuai rã.

³Mba'eta orero'o re roiko tei to'o oikuua rami e'ÿ guive ropu'ã roikovy orerovaigua kuery re.

⁴Mba'eta ore ronhea'ãa rupi tembiporu roiporu va'e ma to'o guigua e'ÿ, ha'e rã Nhanderuete guigua ipo'aka va'e, oo imbaraete ete va'e mbovaipaarrã.^t Ha'e rami vy rombovaipa 'rã nhombotavypa reia rupi ayvua,

⁵ha'e opa marâgua onhemboyvatevexea guive, Nhanderuete oikuaxxe va'e rovai opu'ã va'e. Ha'e rami vy roity avakue 'arandu ha'e javi, ha'e kuery voi Cristo onhe'ẽ rendu aguã rami.

^s 9.9 Salmo 112.9 ^t 10.4 Efésios 6.10-18; 1 Tessalonicenses 5.8

6 Ha'e gui opa mba'e py penhe'ẽ rendu ma ri ramo rombopaga 'rã inhe'ẽ rendu e'ŷ va'e ha'e javi.

7 Peikuaa pota ke mba'emo ojekuaa porã va'e re. Amongue ojejou porãa rupi ojeupe "Cristo pegua" he'i vy peteīgue ju toikuaa pota ojee. Mba'eta Cristo pegua ha'e kuery oikoa rami avi ore voi Cristo pegua roiko.

8 Orepo'akaa re peteīgue ju xeayvu teñ naxĩ, mba'eta peẽ kuery romombaraeteve aguã Senhor orembopo'aka, penembaraetea rombovaipa aguã e'ŷ.

9 Ha'e rami xeayvu, kuaxia ambopara vy romongyjexea rami pexa'ã e'ŷ aguã.

10 Mba'eta amongue ndaxejou porãi vy aipoe'i: "Paulo kuaxia ombopara va'ekue ma ipoyi, ha'e ipo'akaa kuaa ukaa guive, va'eri nhandea py oĩ vy ikangy, ha'e ijayvu ndovarei", he'i.

11 Ha'e rami ijayvu va'e toikuaa pota pova'e nunga re: Ha'e kuerya py e'ŷ roĩ jave kuaxia para romboparaa rami ae ju 'rã oreayvu ha'e kuerya py rovaẽ vy.

12 Mba'eta ore ma noronhemboyvatexei va'ekue, ojejou porã rei va'e kuery rami e'ŷ. Ha'e kuery ma ojee ae rive ov'y'a, ha'e ojegui ae mba'emo ombojoja vy oexa uka o'arandu e'ŷa.

Mamo pa Paulo ombo'eapo aguã oikuaa ukaague re ijayvua

13 Ha'e rã ore ma orejee ae ndoreayvui 'rã ha'evea ramigua áryve, Nhanderuete orerembiaporã ome'ẽ va'ekue re anho oreayvu. Mba'eta peẽ kuerya rupi voi romba'eapo aguã ome'ẽ.

14 Mba'eta peẽ kuerya rupi noremomba'eapoi va'e rire pendekuaia re oreayvu aguã nda'evei 'rãgue. Ha'e rami avi Cristo regua ayvu porã romombe'u vy peẽ kuerya rupi romba'eapo ae ma.

15 Ha'e rami avi ha'evea ramigua áryve e'ŷ 'rã oreayvu, amboae kuery ombo'eapoa re oreayvu e'ŷ aguã. Ha'e peẽ kuery re rojerovia, pejeroviaa oĩve ramo peẽ kuerya rupi romba'eapove aguã, orerembiaporã ome'ẽ mbyre rami vy,

16 ha'e pendekuaia rovai rupi voi ayvu porã romombe'u aguã, mba'eta ore ndoreayvui 'rã amboae kuery ombo'eapogue rupi ore ju romba'eapoa roguerovy'aa rupi.^u

17 Ha'e rami 'rãgue py "Mba'emo oguerovy'a va'e ma Senhor ae toguerovy'a" he'ia rami orekuai.^v

18 Mba'eta amongue ha'e ae rive ojererovy'a va'e'ŷ 'rã ojou porã mbyrã oiko, ha'e rã Senhor oguerovy'a va'e anho.

Paulo gueko re ijayvuve jevyague

11 **1** Inhakã porã e'ŷ va'e rami xeayvuve ju ta ramo aipota xereropo'akave. Ha'e rami vy xereropo'akave'i ju ke.

u 10.16 Romanos 15.18-21 **v** 10.17 Jeremias 9.24

- 2 Mba'eta peẽ kuery re xee nda'evei etea ma Nhanderuete guigua ae.
 Mba'eta omerã peteĩ'i va'e pe kunhataĩ ete'i ojexa uka va'e rami avi xee
 ma roguereko katu peteĩ pe roexa uka aguã. Ha'e va'e ma Cristo.
- 3 Ha'e rami teĩ xee akyje, mboi ijapua rupi Eva ombotavyague rami avi
 pene'arandua voi ombovaipa avi gui, peteĩ rami anho pendepy'aa ha'e
 Cristo pe pendeko ky'a e'ŷa rupi pendekuaia gui pejepa'gui.
- 4 Mba'eta anhetẽ pẽa py amongue ovaẽ vy Jesus regua ore romombe'u
 va'ekue ramigua e'ŷ 'rã omombe'u, ha'e rami e'ŷ vy Nhe'ẽ e'ŷ vy ayvu porã
 pejopy va'ekue ramigua e'ŷ 'rã omombe'u. Ha'e ramo ha'e va'e regua pe teĩ
 penhembo'e uka 'rã, pevy'a reve.
- 5 Ha'e kuery ojeupe ae "Apóstolo" he'ia va'e gui xee ma neĩ peteĩ henda py
 naxe'yvyi've.
- 6 Ayvu py xe'yvyi'i teĩ mba'emo aikuaa-a py any. Ha'e nunga ha'e javi
 roikuua uka ae ma pêvy, opa mba'e py.

Joupe nonhemongaru ukaiague re Paulo ijayvuague

7 Tyrã pa peẽ kuery romboyvateve vy xee ae anhemo'yvyi've vy ajejavý
 va'ekue ri ty'y? Mba'eta peẽ kuerya rupi aiko jave hepy e'ŷ re amombe'u
 va'ekue Nhanderuete guigua ayvu porã.

- 8 Mba'eta igreja kuery mboae gui mba'emo aipe'a heruvy peẽ kuery
 roipytyvõ rive aguã, ha'e amba'apoague repy ajopy guive.
- 9 Peẽ kuerya py aiko jave mba'emo py xeporiau teĩ peẽ kuery peteïve
 pe nanhemongaru ukai. Mba'eta Macedônia gui irmão kuery ovaẽ vy
 ome'ëmba aikotevë va'ekue. Opa mba'e py anhea'ã va'ekue peẽ kuery
 pe anhemongaru uka e'ŷ aguã, ha'e anhea'ã riaeve 'rã guive ha'e
 rami.^w

- 10 Cristo regua ayvu anhetẽ ete va'e xere oĩ va'e rupi aipo'a'e: Xegui
 ndoipe'aai 'rã apy Acaia yvy re ha'e rami aiko vy avy'aa.
- 11 Mba'e re nda'u nanhemongaru ukai va'ekue pendevy? Peẽ kuery roayvu
 e'ŷ vy teve ha'e rami aiko? Nhanderuete ma oikuaa roayvua.
- 12 Ha'e rami 'râgue py "Paulo kuery rami orekuai" he'i rive va'e kuery
 amokyrirĩ aguã nanhemongaru ukai va'ekue pendevy, ha'e kuery ojejou
 porã ve'ŷ aguã. Ha'ekue rami aiko riaeve 'rã guive,
- 13 mba'eta ha'e kuery ma apóstolo ramigua rive, anhetẽ rupi e'ŷ
 omba'apo, Cristo pegua apóstolo ramigua rive onhemoingo va'e.
- 14 Ha'e ramigua jaexa teĩ nanhanhemondyi, mba'eta Satanás ae voi anjo
 hexakãmba va'e rami onhemoingo.
- 15 Ha'e nunga rupi hembiguai kuery voi heko porã va'e merami rive
 onhemoingo rã jaexa vy nanhemondyi 'rã. Ha'e gui opaa py ha'e kuery
 ha'evea rami 'rã opaga ojapo vaiague re.

Ayvu porã káuxa ojexavaia re Paulo ijayvuague

¹⁶ Tēgue ju xeayvu: Avave rei xevy pe “Inhakã porã e'ŷ va'e” ta'ea eme. Ha'e rami tēi ha'e rami xekuaa va'e ikuai vy taxereropo'akave'i ju, inhakã porã e'ŷ va'e rami xejee xeayvuve rã.

¹⁷ Mb'a'eta xeayvu ta Senhor gui e'ŷ ijayvu va'e rami, 'arandu rupi e'ŷ, ojejou porã rei va'e rami rive.

¹⁸ Heta ikuai to'o re vy ojererovy'aa rupi rive ijayvu va'e. Ha'e gui xee voi xeayvu ta ranhe ajererovy'aa rupi.

¹⁹ Mb'a'eta pēē kuery pendejeupe “Hi'arandu va'e” peje tēi pevy'a reve penhembo'e uka hi'arandu e'ŷ va'e pe.

²⁰ Ha'e kuery pe pejejokuai uka escravo rami, penhemomba uka, pejekore ukapa, mba'eta pendegui onhemboyvateve vy penderova petepa.

²¹ Xee ax̄i reve xema'endu'a ha'e kuery rami orekuai aguã ndorepy'a guaxuiague re. Ha'e rami avi amongue ipy'a guaxua rupi ijayvu ramo xee voi xepy'a guaxu 'rã. Inhakã porã e'ŷ va'e rami teri xeayvu.

²² Ha'e kuery hebreu regua teve? Xee voi hebreu aiko. Ha'e kuery Israel regua teve? Xee voi. Ha'e kuery Abraão ramymino teve ikuai? Xee voi.

²³ Cristo rembiguai teve ikuai? (Inhakã porã e'ŷ va'e rami teri xeayvu.) Xee katuve ma ha'e aiko. Mb'a'eta pavẽ gui amba'apove, nhuã py hetakueve aĩ, mbovykue rei e'ŷ anhenupã uka, mbovykue rei e'ŷ amano aguã rupi aiko va'ekue.

²⁴ Petēi nhirūgue ma judeu kuery xenupã trinta e nove-kue,

²⁵ mboapykue xenupãa vyvra rovi py, petēigue ita py xeaxipaa, mboapykue kanoã aĩa va'e oike, petēi pytû ha'e petēi ára ye'ẽ mbyte py aĩ va'ekue.

²⁶ Aguataa rupi aiko vy mbovykue rei e'ŷ ajexavai. Yy oxyry atã va'e rupi aaxa, jojuka rive-rive va'e ikuia rupi, xeretarã kuery ha'e amboae regua xejukaxe ramo, tetã ha'e tekao e'ŷa rupi aikoa py, ye'ẽ rupi aa vy, ha'e irmão ramigua rive xejukaxe ramo.

²⁷ Amba'apoe py aiko vy xekane'õ va'ekue, mbovykue rei e'ŷ ake e'ŷ re aiko. Xenhembyayi ha'e xey'uwei va'ekue. Mbovykue rei e'ŷ akaru e'ŷ re aiko va'ekue, ha'e xeo e'ŷ vy yro'y aendu guive.

²⁸ Ha'e nunga xerete re oiko va'e ramigua anho e'ŷ aendu, ko'ẽ nhavõ xere oĩ ipoyive va'e, igreja kuery ha'e javi re nda'evei aikoa.

²⁹ Ha'e kuery va'e regua ikangy rã xee voi xekangya aendu. Ho'a ramo xee voi xepy'a vai 'rã.

³⁰ Ha'e rami avi mba'emo arov'yaa rupi xeayvu vy xeayvu ta avi xekangya rupi aikoa re.

³¹ Nhanderuete, Senhor Jesus Ru va'e raka'e rã peve ima'endu'a porãmby oiko va'e ma oikuua ndaxeapua.

³² Damasco tetã py aiko jave tetã re opena va'erã huvinxave Aretas omoĩ va'ekue omboaty jopya kuery xejopy aguã.

33 Ha'e rami teĩ tetã kora re janela oĩ va'e gui xemboguejya yvy katy peteĩ ajaka tuvixa va'e py. Ha'e rami vy aa jepe karamboae ha'e kuery po gui.^x

Senhor mba'emo oexa uka ha'e oikuua ukaague re ijayvuague

12

¹Ajererovy'aa rupi xeavyuve aguã nda'evei teĩ amombe'u ta Senhor mba'emo oexa ha'e oikuua ukaague.

2 Peteĩ ava aikuua Cristo pegua. Ha'e va'e ma catorze ma'etõ ma ojapo yva mboapya peve oupiague. Hete reve pa tyrã hete reve'ý oupia xee ndaikuuai, Nhanderuete ma oikuua.^y

3 Ha'e gui ha'e va'e ava hete reve pa tyrã hete reve'ýa ndaikuuai, Nhanderuete ma oikuua teĩ xee aikuua

4 yvy marã e'ý re oupia. Ha'e ramo ayvu oendu avave rei omombe'ua aguã nda'evei va'e.

5 Ha'e ramigua oikoague re xee xeayvu 'rã, ha'e rã xereko re ae ndaxeayvui 'rã, xekangya re e'ý vy.

6 Ha'e rami ajererovy'aa rupi xeayvu va'e rire inhakã porã e'ý va'e ndaikoi 'rãgue, mba'eta anhetẽ va'e meme. Ha'e rami teĩ ha'e rami ndaxeayvuxei, avave rei xejou porã rei e'ý aguã. Ha'e rã xere mba'emo oĩ rã oexa, e'ý vy xegui ayvu oendu va'ekue anho ha'eve.

Ho'o re juu oĩ va'e re Paulo ijayvuague

7 Ha'e ramigua iporã ete va'e xevy oikuua ukaague re ajejou porã rei e'ý aguã, peteĩ juu omoĩa xero'o re. Ha'e va'e ma Satanás ombou va'ekue xerereko axy aguã, anhemboyvate rei e'ý aguã.

8 Ha'e nunga rupi mboapykue Senhor pe ajerure xegui oipe'a aguã re.

9 Ha'e rami teĩ aipoe'i xevy: "Xee romboaxya ha'eve ma ndevy, mba'eta ikangy va'e re xepo'akaa ojekuua porãve 'rã", he'i va'ekue. Ha'e nunga rupi avy'a reve 'rã xeayvu xekangya re, xere Cristo po'akaa oĩ aguã.^z

10 Ha'e rami vy arovy'a 'rã xekangya, xere ayvua reia, ajexavaia, xere opu'ãa reia, ha'e nda'evei aikoa Cristo káuxa aendu va'e. Mba'eta xekangya py xembaraeteve 'rã.

Apóstolo oikoa kuaa ukaa re Paulo ijayvuague

11 Inhakã porã e'ý va'e rami xeayvu va'ekue, ha'e rami aguã rami peẽ ae xemoingo ramo. Peẽ ae pendeayvu 'rãgue xererovy'aa rupi, mba'eta xee ma mba'eve py ojeupe "Apóstolo" he'i rive va'e kuery gui naxe'yvy'ive, mba'e'ý aiko va'eri.

12 Mba'eta peẽ kuery mbyte rupi aexa uka ae ma apóstolo aikoa kuaa ukaarã, opa mba'e aropo'akaa py, ha'e gui hexa pyrã, nhomondyipaaraã ha'e po'akaa kuaa ukaarã ajapoa py guive.

y 12.2 Apy "Peteĩ ava" he'ia ma ojee ae ijayvu vy (versículo 7).

x 11.32,33 Atos 9.23-25 z 12.9 1 Coríntios 1.26-29

¹³ Mba'e nunga py tu igreja kuery mboae gui peē kuery pe ajapo vaive, xee anho pēvy nanhepytyvō ukaia py e'ŷ vy? Xeperdoa ke ha'e nunga py ri ajapo vai rā.

Oipouxea rupi Paulo ijayvuague

¹⁴ Mboapykuea ma peē kuerya py aa aguã rami aiko, ha'e teīgue ju nanhepytyvō ukai 'rā guive pēvy. Mba'eta xee ndaipotai mba'emo perekova'e, peē kuery ae roipota. Mba'eta ta'y kuery minha mba'eve nomoī porāi 'rā nguu kuery peguarā, ha'e rā tuu kuery ma gua'y kuery peguarā omoī porāi 'rā mba'emo.

¹⁵ Ha'e nunga rupi xee avy'a reve mba'emo ame'ē, ha'e penenhe'ē re vy xee ae anhemomba uka 'rā guive. Pavē gui xee roavyuve rā peē kuery ndaxerayvuive teve?

¹⁶ Mba'eve py pēvy nanhepytyvō ukai ramo xapy'a rei peē kuery va'e regua "Paulo ijapu vy nhandekorea rupi oiko" he'i 'rā.

¹⁷ Ha'e rami avi pēa py amongue ambou va'ekue pe teve rokore uka?

¹⁸ Mba'eta Tito ou aguã re ajerure, ha'e hexeve ambou avi karamboae irmāo mboae. Tito teve pendekore raka'e? Hexeve peteī nhe'ē rupi ae e'ŷ ri ty'y roiko? Peteī tape rupi e'ŷ ri ty'y roo?

Ha'e kuery oipou aguã okyjea rupi Paulo ijayvuague

¹⁹ Are ma guive rā peē kuery pexa'ā teī ore rojejou porā ukaxe vy rive oreayvua rami. Ha'e rami 'rāgue py xerembiaiyvu kuery, Cristo re vy Nhanderuete renonde romombaraaeteve aguã oreayvu ha'e nunga ha'e javire.^a

²⁰ Ha'e rami teī akyje, peē kuerya py avaē vy aipotaa rami e'ŷ pendekuai rā roexa gui, ha'e peē voi pexa'āague rami e'ŷ xerexa gui. Akyje peē kuery mbyte aexa gui joguero'a rei va'e, joe ija'e'ŷ, ivai rei, ha'e ranhexe va'e, ijayvu vaikue, ijayvux, onhemboyvate ha'e nhombopoxypa rei va'e.

²¹ Akyje peteīgue ju avaē ramo peē kuery mbyte Xeruete xemo'yvyi rivyvyi gui, ha'e yma rupi pejejavyague gui ndapejeko rervovai rā xee ajae'o rivyvyi gui, heko ky'a rei va'e, itavy rei ha'e opa marā ikuai va'e aexa vy.

Oikuua pota ha'e ijayvu ete aguã re Paulo ijayvuague

13 ¹Kova'e re mboapykuea ma 'rā avaē peē kuerya py. "Mokoī e'ŷ vy mboapy mba'emo omombe'u rā jaikuua porāve 'rā", 'ea ague rami.^b

² Mba'eta mokoīgue pēa py aī jave aipoa'eague rami ae ju 'rā xeayvu. Aŷ peē kuerya py naī vy aipoa'e ymave rupi ojejavy va'ekue pe, ha'e amboae

a 12.19 2 Coríntios 3.1-3 b 13.1 Deuteronomio 19.5

kuery ha'e javive pe guive: Peteīgue ju avaē vy xee noromboaxyvei ma'rā.

³Mba'eta peikuaaxe anhetē pa Cristo gui ae xeayvua. Ha'e va'e rima na'ikangyi 'rā peē kuery mbyte, ha'e rā pendevy pe oexa uka 'rā opo'akaa.

⁴Mba'eta anhetē ikangy va'e rami kuruxu re onhemoī uka va'ekue ri oikove ju raka'e Nhanderuete po'akaa rupi. Ha'e rami ae hexe vy ore voi orekangy va'eri peē kuery mbyte Nhanderuete po'akaa rupi avi 'rā orekuai hexeve.

⁵Peikuaa pota ke pendejee ae, pexa aguā anhetē pa pejeroviaa oīa. Penhea'anga ke pendejee ae. Ndapeikuaai ri ty'y Jesus Cristo pendere oīa? Ha'e rami e'ŷ ri ramo ojou vaipy peiko.^c

⁶Ha'e rami teī xee ajerovia peikuaa aguā ore kuery ojou vaipy e'ŷ roikoa.

⁷Nhanderuete pe rojerure mba'eve py pejejav y e'ŷ aguā, pavē orejou porā aguā e'ŷ guive. Roipota va'e ma teko porā rupi peē pendekuai, ojou vaipy ore roikoa rami amongue oikuua teī.

⁸Mba'eta peteīve henda py ndorepo'akai 'rā anhetē va'e rojoko aguā, ha'e rā anhetē va'e ojekuaa porāve aguā anho.

⁹Ha'e rami vy rovy'a 'rā peē penembarae ramo, ore orekangy teī. Ha'e rami vy rojerure peē kuery opa mba'e py pendekuai porā aguā.

¹⁰Ha'e nunga rupi pēa py e'ŷ teri aiko vy ambopara ha'e rami, peē kuerya py aiko jave Senhor xembopo'akaague rami vy rombopaga e'ŷ aguā, mba'eta anhomomba aguā e'ŷ xembopo'aka, ha'e rā anhomombaraeteve aguā.

Oxaruraa rupi ijayvuague

¹¹Aŷ ma irmão kuery, pevy'a ke. Opa mba'e py pendekuai porā pota, joo meme penhombopy'a guaxu, peteī rami peikuaa, ha'e peteī rami pendekuai guive. Ha'e ramo Nhanderuete mborayvu me'ēa ha'e peteī rami nhanemoingoa va'e oiko 'rā pendereve.

¹²Pexarura joupe-upe iky'a e'ŷ va'e joayvua rami. Iky'a e'ŷ va'e kuery ha'e javi oxarura uka pēvy.

Ogueloayvu porāague

¹³Tove peē kuery ha'e javive tapendu Senhor Jesus Cristo nhanemboaxy, Nhanderuete nhanderayvua ha'e Nhe'ē Ky'a E'ŷ peteī rami nhanemoingoa.